

Noten onder Raad van State 17 april 2002; Raad van State 13 februari 2002; Rechtbank Amsterdam 22 augustus 2002; Kantonrechter Paramaribo 13 juni 2002; Rechtbank Den Haag 24 juni 2002

Citation for published version (APA):

de Groot, G. R. (2003). Noten onder Raad van State 17 april 2002; Raad van State 13 februari 2002; Rechtbank Amsterdam 22 augustus 2002; Kantonrechter Paramaribo 13 juni 2002; Rechtbank Den Haag 24 juni 2002. In A. B. Terlouw, A. J. T. Woltjer, & M. L. H. Gelauff (Eds.), *Rechtspraak Vreemdelingenrecht 2002* (pp. 236-249). Ars Aequi Libri.

Document status and date:

Published: 01/01/2003

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Download date: 05 May. 2023

Nr. 45

Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 13 februari 2002, 200102609/1 (mrs. Ligtelijn-van Bilderbeek, Claessens en Offers).

Onderbreking van het verblijf in Nederland na indiening van het verzoek is niet relevant, omdat de art. 8 uitdrukkelijk spreekt van 'voorafgaande aan het verzoek'

Art. 8 lid 1 sub c Rijkswet op het Nederlanderschap

de Staatssecretaris van Justitie, appelland, tegen de uitspraak van de arrondissementsrechtbank te Amsterdam van 13 april 2001 in het geding tussen A., wonend te Amsterdam, appelland.

I. PROCESVERLOOP

Bij besluit van 8 mei 1998 heeft appelland een verzoek van A. (hierna: A.) om naturalisatie van 23 oktober 1997 afgewezen. Bij besluit van 19 maart 1999 heeft appelland het daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard. Dit besluit is aangehecht. Bij uitspraak van 13 april 2001, verzonden op dezelfde dag, heeft de arrondissementsrechtbank te Amsterdam (hierna: de rechtbank) het daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard en de bestreden beslissing op bezwaar vernietigd. Deze uitspraak is aangehecht. Tegen deze uitspraak heeft appelland bij brief van 22 mei 2001, bij de Raad van State ingekomen op dezelfde dag, hoger beroep ingesteld. De gronden zijn aangevuld bij brief van 22 juni 2001. Deze brieven zijn aangehecht. Bij brief van 6 september 2001 heeft A. een memorie van antwoord ingediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 4 januari 2002, waar appelland, vertegenwoordigd door mr. A.W. van Leeuwen, advocaat te Den Haag, en A., vertegenwoordigd door mr. T.O. Sohansingh, advocaat te Amsterdam, is verschenen.

II. OVERWEGINGEN

Ingevolge artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de Rijkswet op het Nederlanderschap (hierna: de Rijkswet), voor zover hier van belang, komen voor verlening van het Nederlanderschap slechts in aanmerking verzoekers, die tenminste vijf jaren onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek in Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen of Aruba, woonplaats of werkelijk verblijf hebben gehad.

2.1 Bij besluit van 19 maart 1999 heeft appelland het verzoek van A. afgewezen, aangezien hij in de periode van 7 januari 1998 tot 7 mei 1998 in Pakistan heeft verbleven, zodat hij niet voldoet aan de in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de Rijkswet genoemde eis.

2.2 Appelland betoogt dat de rechtbank ten onrechte het besluit van 19 maart 1999 heeft vernietigd. Zoals bij de rechtbank reeds aangevoerd, stelt appelland hiertoe in hoger beroep – kort samengevat – dat voor de beoordeling van het ononderbroken verblijf gedurende vijf jaren het moment van beslissen op het verzoek om naturalisatie bepalend is, waarbij hij een beroep doet op de parlementaire geschiedenis van de Rijkswet en het heroverwegingskarakter van de bezwaarprocedure, als bedoeld in artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb).

2.4 Het betoog van appelland faalt. De rechtbank is terecht en op goede gronden tot haar oordeel gekomen dat ingevolge artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de Rijkswet het moment waarop het verzoek tot naturalisatie wordt ingediend bepalend is en niet het moment waarop daarop in primo, dan wel in bezwaar, wordt beslist. Blijkens de redactie van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de Rijkswet houdt deze bepaling geen actuele eis in, waaraan voldaan moet zijn op het moment van de beslissing, maar is het beoordelingstijdstip het moment van het verzoek. Anders dan appelland betoogt geeft de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 8 van de Rijkswet geen aanleiding voor een ander oordeel. Daaruit is niet af te leiden dat indien aan de vijf-jaren eis ten tijde van het verzoek is voldaan, niettegenstaande de tekst van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, een periode van buitenlands verblijf na het verzoek appelland aanleiding mag geven voor het standpunt dat niet aan die bepaling is voldaan. De rechtbank heeft voorts terecht aangenomen dat artikel 7:11 van de Awb niet met zich brengt dat bij heroverweging in bezwaar van het bepaalde in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c van de Rijkswet moet worden afgeweken.

2.5 Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd.

2.6 Appelland dient, als het in het ongelijk gestelde betrokken bestuursorgaan, in de proceskosten te worden veroordeeld.

III. BESLISSING

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State bevestigt de aangevallen uitspraak; veroordeelt appelland in de door A. in verband met de behandeling van het hoger beroep gemaakte proceskosten tot een bedrag van € 322,18.

Noot

1. Art. 8 lid 1 sub c RWNed stelde – in de tot 1 april 2003 geldende versie – de eis dat een verzoeker tot naturalisatie gedurende tenminste vijf jaren onmiddellijk voorafgaande aan het indienen van het verzoek in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba woonplaats of werkelijk verblijf moet hebben gehad. Sinds 1 april 2003 luidt dit onderdeel van art. 8:

'1. Voor verlening van het Nederlanderschap overeenkomstig artikel 7 komt slechts in aanmerking de verzoeker c. die tenminste sedert vijf jaren onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba, toelating en hoofdverblijf heeft; ...'

Het vereiste van woonplaats of werkelijk verblijf is vervangen door 'hoofdverblijf'. Het vereiste van toelating is toegevoegd. Wat onder 'toelating', respectievelijk 'hoofdverblijf' moet worden verstaan, is gedefinieerd in art. 1 lid 1 sub g respectievelijk h *RwNed*.

In de nieuwe tekst is verder het woord 'sedert' toegevoegd. Voor het overige komt het nieuwe art. 8 lid 1 sub c overeen met de oude versie. De hierboven afgedrukte beslissing van de ABRvS is derhalve ook voor de nieuwe redactie van art. 8 lid 1 sub c van belang.

2. In de casus die aanleiding gaf tot de onderhavige uitspraak van de ABRvS stond de vraag centraal, of een onderbreking van de woonplaats/werkelijk verblijf in Nederland na de indiening van het naturalisatieverzoek tot de conclusie kon leiden, dat niet was voldaan aan de in art. 8 lid 1 sub c gestelde eis. De verzoeker had namelijk na indiening van zijn verzoek tot naturalisatie gedurende een periode van vier maanden in Pakistan verbleven. De ABRvS concludeerde dat een dergelijke onderbreking van het verblijf in Nederland na indiening van het verzoek niet relevant was, omdat de hier relevante bepaling uitdrukkelijk spreekt van 'voorafgaande aan het verzoek'.

3. Deze 'letterlijke' interpretatie van art. 8 lid 1 sub c is acceptabel, maar wel verrassend. In het verleden is herhaaldelijk de vraag opgeworpen, of een naturalisatieverzoek ook al kon worden ingediend alvorens de gehele periode van vijf jaren was vervuld. Die vraag werd aanvankelijk bevestigend beantwoord. De MvA op wetsontwerp 16 947 (dat leidde tot de op 1 januari 1985 in werking getreden *RwNed*) deed op pag. 24 mede dat de voorwaarde van vijfjarig verblijf in de praktijk soepel placht te worden gehanteerd, zij het dan dat deze soepelheid niet zover ging dat naturalisatie plaatsvond indien ook ten tijde van de beslissing de wettelijke termijn nog niet was verstreken: 'Wanneer een vreemdeling enige maanden voor het verstrijken van de vijf-jaren termijn naturalisatie vraagt, wordt zijn verzoek in behandeling genomen.' Kennelijk werd dus ook de verblijfsperiode na het indienen van het verzoek tot naturalisatie meegeteld en dus relevant geacht (zie ook nota naar aanleiding van eindverslag op wetsontwerp 16 947, pag. 13). Deze in de MvA aangegeven soepelheid verdween totaal in een circulaire van de Staatssecretaris van Justitie van 31 maart 1992, waarin categorisch werd gesteld, dat een naturalisatieverzoek niet ontvankelijk wordt verklaard, indien de in artikel 8 gestelde termijn nog niet is afgelopen. Het was staatsrechtelijk opmerkelijk te moeten constateren, dat de staatssecretaris meende dat door circulaire kon worden afge-
weken van antwoorden die aan de Kamer naar aanle-

ding van daar gestelde vragen waren gegeven, zonder dat daarover enig overleg met diezelfde Kamer werd gepleegd. Zie hierover terecht zeer kritisch Eric J.M. Heijls, 'De "ontvankelijkheidstoetsing" bij naturalisatieverzoeken', *MR* 1992, pag. 143-145. De veranderde benadering van het Ministerie van Justitie heeft in de onderhavige casus nu een boemerang-effect veroorzaakt. Als de gehele termijn van vijf jaren voor het indienen van het verzoek moet zijn vervuld, dan is een latere afwezigheid – althans voor deze naturalisatie-eis – niet meer van belang.

4. De beslissing van de ABRvS is ook verrassend na de uitspraak van diezelfde Raad van 10 oktober 2001 (RV 2001, 50; JV 2002/69), waar werd beslist dat art. 8 lid 2 *RwNed* aldus moet worden uitgelegd dat op het moment van de beslissing op een verzoek om naturalisatie de relatie tussen een verzoeker en een Nederlander nog in stand moet zijn, wil de verzoeker profiteren van de uitzondering dat geen verblijfsreis wordt gesteld aan een buitenlander die al drie jaren is gehuwd met of geregistreerd partner is van een Nederlander. De ABRvS stelt:

'In artikel 8, tweede lid, ontbreekt, anders dan in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, de zinsnede "onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek".'

In de beslissing van 10 oktober 2001 besteedt de ABRvS – m.i. ten onrechte – geen aandacht aan het feit, dat lid 2 begint met de woorden 'Het in het eerste lid, onder c bepaalde geldt niet ...'. Aan lid 2 kan daarom slechts worden toegekomen, indien op het ogenblik van het indienen van het verzoek geconstateerd kan worden, dat de verzoeker reeds drie jaren een relatie met een Nederlander heeft. Kortom: na de beslissing van 10 oktober 2001 had ik een uitspraak als de hier besprokene niet verwacht.

5. Met het oog op het inwerkingtreden van de sterk herziene *RwNed* op 1 april 2003 is in januari 2003 een geheel nieuwe Handleiding voor de toepassing van de *RwNed* gepubliceerd. Uiteraard is het op zijn plaats hier na te gaan, of de tekst van de Handleiding 2003 spoort met de onderhavige uitspraak van de Raad van State. De Handleiding stelt over de onderhavige problematiek: 'In het onderhavige artikellid staat uitdrukkelijk dat vijf jaren toelating en hoofdverblijf onmiddellijk vooraf dienen te gaan aan de indiening van het verzoek. Het heeft daarom geen zin om voortijdig een verzoek in te dienen in de veronderstelling dat in de loop van de procedure de termijn van 5 jaren zal worden gehaald. Uit de tekst van de wet vloeit voort dat een voortijdig ingediend verzoek wordt afgewezen.'

Een korte onderbreking van het citeren van de Handleiding is hier op zijn plaats. De laatst geciteerde zin spoort met het sinds 1992 gevoerde beleid, maar is volstrekt in strijd met eerder namens de regering gemaakte opmerkingen. Boven werd daarop al gewezen.

De Handleiding vervolgt: 'Uit de wettekst vloeit ook voort dat gedurende de vijf jaren vóór het indienen

van zijn verzoek om naturalisatie het verblijfsrecht van verzoeker niet onderbroken mag zijn. Het woord 'sedert' duidt erop dat het vereiste van ononderbroken toelating en hoofdverblijf eveneens geldt voor de periode vanaf het moment van indiening van het verzoek tot en met de beslissing op het verzoek.' Deze laatste zin staat haaks op de beslissing van de ABRvS in de onderhavige casus en steunt geheel en al op de toevoeging van het woordje 'sedert' in art. 8 lid 1 sub c. De bedoeling van de toevoeging van dat 'sedert' is in het licht van de Handleiding duidelijk. De vraag is echter of de toevoeging van 'sedert' deze bedoeling kan dragen? Er bestaat immers een spanning tussen dit 'sedert' en de kort daarop volgende woorden 'onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek'. Het woordje 'sedert' is overgenomen uit art. 8 lid 2. Uit de beslissing van de ABRvS van 10 oktober 2001 bleek echter, dat de Afdeling de eis van lid 2 heeft gelezen als een actuele eis waaraan ten tijde van de beslissing op het verzoek moet zijn voldaan, omdat in dat tweede lid de woorden 'onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek' ontbreken. Nu die laatste aangehaalde woorden in art. 8 lid 1 sub c zijn blijven staan, is er vanaf 1 april 2003 opnieuw een onduidelijkheid die door de wetgever of de ABRvS zal moeten worden opgelost.

6. Tenslotte nog het volgende: het (hoofd)verblijf in Nederland mag niet onderbroken zijn. In casu was verzoeker vier maanden buiten Nederland. Deze afwezigheid was nu niet noodlottig, omdat het naturalisatieverzoek reeds was ingediend. Maar wat zou rechtens zijn geweest, als betrokkene zijn uitstapje naar Pakistan eerder had gemaakt? Treedt daardoor een verblijfsgeval op? Met andere woorden: hoe lang mag men in het buitenland verblijven zonder dat het verblijf in Nederland wordt onderbroken? Men kan deze vraag op twee volstrekt verschillende wijzen proberen te beantwoorden.

De eerste mogelijkheid is te refereren aan de definitie van 'hoofdverblijf' in art. 1 als 'de plaats waar een persoon zijn feitelijke woonstede heeft'. Een woonstede in Nederland sluit niet uit dat iemand feitelijk een poosje in het buitenland is. Vraag is dan wel, of een dergelijk verblijf in den vreemde ook toegestaan is in het licht van het adjectief 'feitelijke' in de definitie?

Een andere benadering zien we in het Britse nationaliteitsrecht: een verzoeker tot naturalisatie moet ten minste vijf jaren voorafgaande aan het verzoek in Groot Britannië hebben gewoond. Gedurende die periode mag verzoeker niet meer dan 450 dagen buiten het Verenigd Koninkrijk hebben verbleven en het jaar voorafgaande aan het verzoek mag hij niet langer dan 90 dagen buiten Groot Britannië zijn geweest. Het is typerend voor de Britse wetgevingsstijl om een en ander zo precies te regelen. Op het Europese continent plegen wetten dat niet zo strikt vast te leggen. De rechter zal in concreto moeten vaststellen of het verblijf al dan niet was onderbroken door het verblijf in het buitenland. Of de limiet dan bij drie à vier

maanden of bij bijvoorbeeld een jaar ligt, zal nog moeten worden uitgemaakt.

Gerard-René de Groot

Nr. 46

Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State 17 april 2002, 200103636/1 (mrs. Loeb, Troostwijk en Claessens)

Het niet kunnen overleggen van een gelegaliseerde akte, waaruit de identiteit van de verzoeker tot naturalisatie blijkt, kan leiden tot afwijzing van een naturalisatieverzoek.

Art. 7 Rijkswet Nederlanderschap, art 31 lid 5, eerste volzin Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap

De Staatssecretaris van Justitie, appellant, tegen de uitspraak van de arrondissementsrechtbank te Amsterdam van 19 juni 2001 in het geding tussen: A., wonend te Amsterdam, appellant.

I. PROCESVERLOOP

Bij besluit van 30 maart 1999 heeft appellant een verzoek van A. (hierna: A.) van 8 april 1998 om verlening van het Nederlanderschap buiten behandeling gelaten. Bij besluit van 7 oktober 1999 heeft appellant het daartegen door A. gemaakte bezwaar ongegrond verklaard. Dit besluit is aangehecht. Bij uitspraak van 19 juni 2001, verzonden op 27 juni 2001, heeft de arrondissementsrechtbank te Amsterdam (hierna: de rechtbank) het daartegen door A. ingestelde beroep gegrond verklaard, dat besluit vernietigd en bepaald dat appellant een nieuw besluit neemt met inachtneming van hetgeen in de uitspraak is overwogen. Deze uitspraak is aangehecht. Tegen deze uitspraak heeft appellant bij brief van 20 juli 2001, bij de Raad van State ingekomen op dezelfde dag, hoger beroep ingesteld. De gronden van het beroep zijn aangevuld bij brief van 18 september 2001. Deze brieven zijn aangehecht. Bij brief van 25 november 2001 heeft A. van antwoord gediend. De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 19 maart 2002, waar appellant, vertegenwoordigd door mr. A.W. van Leeuwen, advocaat te Den Haag, en A. in persoon, bijgestaan door mr. A.C.M. Nederveen, advocaat te Amsterdam, zijn verschenen.

II. OVERWEGINGEN

2.1 Appellant heeft de aanvraag buiten behandeling gelaten, omdat A. niet binnen een daartoe gestelde termijn een gelegaliseerde geboorteakte heeft overgelegd.

2.2 De rechtbank heeft overwogen dat, gelet op hetgeen in de beslissing op bezwaar is opgemerkt, niet valt in te zien, welk voor het vergewissen van de identiteit van A. noodzakelijk element de geboorteakte toevoegt aan de gegevens die in haar paspoort zijn opgenomen. In verband daarmee heeft de rechtbank de handhaving van de beslissing om de aanvraag buiten behandeling te laten vernietigd wegens strijd met artikel 7:12 van de Awb.

2.3 Appellant bestrijdt dit oordeel met succes. Bij de toepassing van artikel 7 van de Rijkswet op het Nederlandschap wordt in beginsel van degene die voor verlening van het Nederlandschap in aanmerking wenst te komen gevraagd de identiteit aan te tonen door middel van een gelegaliseerde geboorteakte. Met een paspoort kan volgens het gevoerde beleid niet worden volstaan, omdat dit, anders dan een geboorteakte, geen brondocument is. Dit uitgangspunt geldt ook, indien het, zoals in dit geval, niet gaat om een vreemdeling afkomstig uit een zogenoemd probleemland, waarvoor naast legalisatie ook verificatie van documenten wordt vereist. Deze toepassing is niet rechtens onjuist.

2.4 A. heeft, hoewel daartoe door appellant in de gelegenheid gesteld, de geboorteakte niet overgelegd. Dat zij over een paspoort beschikt, is geen bijzondere omstandigheid, die appellant er toe noopte van het gevoerde beleid af te wijken. Nu zij voorts niet heeft gesteld dat het voor haar onmogelijk was om de beschikking over die akte te krijgen – zij heeft ter zitting desgevraagd slechts verklaard dat zij het bezwaarlijk vond om haar familie te verzoeken de akte op te vragen – is er geen grond voor het oordeel dat appellant de beslissing tot het buiten behandeling laten van de aanvraag niet op de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen mocht handhaven.

2.5 Het hoger beroep is gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd. De Afdeling zal doen wat de rechtbank zou behoren te doen en het door Charadbize bij de rechtbank ingestelde beroep ongegrond verklaren.

2.6 Voor een proceskostenveroordeling is geen aanleiding.

III. BESLISSING

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State verklaart het hoger beroep gegrond; vernietigt de uitspraak van de arrondissementsrechtbank te Amsterdam van 19 juni 2001, in zaak nr. AWB 99/11564 RWNL; verklaart het bij de rechtbank in die zaak ingestelde beroep ongegrond.

Noot

1. Bij het indienen van een naturalisatieverzoek moet in de regel onder meer een geboortebewijs van de verzoeker worden overgelegd, waaruit diens identiteit

blijkt. Indien de verzoeker in het buitenland is geboren, zal in vele gevallen legalisatie van de akte en in sommige gevallen zelfs verificatie van de inhoud van de akte worden geëist. Dit was reeds praktijk in het verleden, maar is sinds 1 april 2003 ook vastgelegd in art. 31 lid 5, eerste volzin Besluit verkrijging en verlies Nederlandschap van 15 april 2002, Stb. 231:

'De autoriteit die het naturalisatieverzoek in ontvangst neemt, alsook Onze Minister, kan verlangen dat de verzoeker de juistheid van de verstrekte gegevens bewijst door middel van zo nodig gelegaliseerde en eventueel inhoudelijk geverifieerde documenten.' (Zie hierover ondermeer J.A. Kroes, 'Legalisatie en verificatie; een overzicht' in: *Burgerzaken en Recht* 2001, pag. 4-10, alsmede mijn annotatie onder twee beslissingen van de rechtbank Amsterdam van 23 januari 2001, JV 2001/190 en 2001/191).

Het niet kunnen overleggen van een gelegaliseerde akte, waaruit de identiteit van de verzoeker tot naturalisatie blijkt, kan leiden tot afwijzing van een naturalisatieverzoek.

2. Het is duidelijk dat art. 31 lid 5 BVVN een kanvoorschift is. In de casus die aanleiding gaf tot de hier te bespreken uitspraak van de ABRvS was het overleggen van een gelegaliseerde geboorteakte gevraagd. Verzoeker heeft een dergelijke geboorteakte niet overgelegd en stelde dat haar paspoort in voldoende mate haar identiteit aantoonde. De ABRvS besluit nu dat het beschikken over een paspoort geen bijzondere omstandigheid is, die er toe leidt dat van het gevoerde beleid (overleggen van gelegaliseerde geboorteakte is noodzakelijk) af te wijken.

De vraag moet worden gesteld, wanneer dan wel van het gevoerde beleid zal moeten worden afgeweken. Immers zal moeten worden voorkomen, dat personen afkomstig uit landen met lacuneuse registers van de burgerlijke stand en bevolkingsadministratie tot in lengte van dagen in de onmogelijkheid verkeren om te worden genaturaliseerd, daar zij niet in staat zijn een gelegaliseerde geboorteakte te tonen. Terecht wijst Sewandono hierop in zijn noot onder de onderhavige uitspraak in AB 2002, 271.

De zorg hierover is des te meer gerechtvaardigd, daar de ABRvS in een uitspraak van 23 augustus 2002 (JV 2002/350) het eisen van een gelegaliseerde en inhoudelijk geverifieerde geboorteakte bij het naturalisatieverzoek aanvaardbaar achtte, hoewel verzoeker bij een eerdere gelegenheid (namelijk bij zijn verzoek om verlening van een vergunning tot verblijf) al een gelegaliseerde, maar niet inhoudelijk geverifieerde geboorteakte had overgelegd. Voor het land van herkomst van betrokkene gold destijds namelijk niet de eis van verificatie, maar ten tijde van het indienen van het naturalisatieverzoek intussen wel. Een dergelijke eis dan ter gelegenheid van de naturalisatieprocedure te stellen gaat heel ver, zeker als – zoals in de beslissing van 23 augustus 2002 werd gedaan – geconcludeerd wordt dat de bewijsnood waarin verzoeker stelt te verkeren voor zijn rekening mag worden gelaten.

3. Met het oog op het in werking treden van de sterk herziene Rijkswet Nederlanderschap op 1 april 2003 is in januari 2003 een geheel nieuwe Handleiding voor de toepassing van de RWNed gepubliceerd. Uiteraard is het op zijn plaats hier na te gaan, wat de Handleiding 2003 over de onderhavige problematiek opmerkt. De Handleiding stelt in aantekening 3.5.3 op art. 7:

‘Indien reeds in het verleden gelegaliseerde c.q. inhoudelijk geverifieerde documenten zijn overgelegd en verwerkt in de GBA of in een akte van de burgerlijke stand in Nederland, wordt afgezien van het wederom overleggen van dezelfde documenten. Het moet dan gaan om documenten die zijn gelegaliseerd c.q. inhoudelijk geverifieerd overeenkomstig de thans geldende legalisatiecircularre. Echter, ingeval van op goede gronden gerezen twijfel of indien na de verwerking van de gegevens de vereisten van legalisatie en verificatie zijn verscherpt, dienen opnieuw originele gelegaliseerde c.q. geverifieerde documenten te worden overgelegd.’

4. Deze instructie ligt evident in de lijn van de beslissingen van de ABRvS dienaangaande. Niettemin heb ik ernstige twijfels over deze beleidslijn. Indien iemand op basis van een gelegaliseerde akte toegang tot Nederland heeft gekregen, hier wellicht zelfs in het huwelijk is getreden, gaat het te ver om ter gelegenheid van een verzoek tot naturalisatie alles nog eens extra te controleren, omdat het beleid thans is verscherpt. Aan betrokkene is voortgezet verblijf in Nederland toegestaan en hij kan onder gebruikmaking van zijn reeds gelegaliseerde geboorteakte deelnemen aan het familierechtelijk gebeuren. Dat het niet overleggen van een inhoudelijk geverifieerde geboorteakte de mogelijkheid van naturalisatie zou kunnen blokkeren, is dan bedenkelijk: het maakt naturalisatie tot iets heel bijzonders, terwijl de naturalisatie toch eigenlijk een logische volgende stap in een geleidelijk inburgeringsproces zou moeten zijn. Een extra vraagteken is ook op zijn plaats, nu door het nieuwe art. 14 lid 1 RWNed ontneming van het Nederlanderschap mogelijk wordt gemaakt indien binnen twaalf jaren na de naturalisatie bedrog of verzwijgen van relevante feiten wordt ontdekt. Die bepaling geeft al voldoende mogelijkheden om op te treden tegen gesjoemel met valse of vervalste documenten. De duimschroeven dan bij de naturalisatieverzoeken steeds sterker aan te draaien wordt overkill.

Gerard-René de Groot

Nr. 47

Rechtbank Den Haag 24 juli 2002 AWB 01/3677
BESLU (mr. Stuldreher)

De informatie die in juli 1993 aan verzoekster was verstrekt over art. 6 lid 4 TOS kan niet als onjuist worden gekwalificeerd.

Art. 6 lid 4 Toescheidingsovereenkomst

A., wonende te B., eiseres,
tegen
de Minister van Buitenlandse Zaken, verweerder.

ONTSTAAN EN LOOP VAN HET GEDING

Eiseres, die de Surinaamse nationaliteit bezit, heeft bij schrijven van 25 februari 2000 bij verweerder verzocht om vergoeding van beweerdelijk door haar geleden schade. Bij besluit van 25 april 2001 heeft verweerder op dit verzoek afwijzend beslist. Tegen dit besluit heeft eiseres bij schrijven van 5 juni 2001 bezwaar gemaakt bij verweerder. De hoorzitting heeft op 24 juli 2001 plaatsgevonden.

Bij besluit van 30 augustus 2001 heeft verweerder het bezwaar ongegrond verklaard. Tegen dit besluit heeft eiseres bij schrijven van 11 oktober 2001 beroep ingesteld bij de rechtbank. Verweerder heeft de op de zaak betrekking hebbende stukken ingezonden en een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld ter zitting op 18 juli 2002. Eiseres heeft zich laten vertegenwoordigen door drs. F.W. King en verweerder door mr. M.A. Damminga.

MOTIVERING

In dit geding dient de vraag te worden beantwoord of verweerder het bezwaar van eiseres tegen de afwijzing van haar verzoek om schadevergoeding terecht en op goede gronden ongegrond heeft verklaard. De rechtbank stelt vast dat eiseres zich bij brief van 25 februari 2000 tot verweerder heeft gewend met een verzoek om schadevergoeding. In die brief heeft eiseres verweerder aansprakelijk gesteld voor de (im)materiële schade die zij heeft geleden door het weigeren dan wel nalaten haar er op te wijzen dat zij kon opteren voor het Nederlanderschap. Eiseres heeft daartoe gesteld dat zij in juli 1993 bij de Nederlandse ambassade in Suriname is geweest voor een aanvraag voor een dergelijke optie. Een medewerkster van de ambassade heeft echter geweigerd de aanvraag van eiseres in behandeling te nemen, aangezien volgens deze medewerkster niet in Suriname kon worden geopteerd voor de Nederlandse nationaliteit. Vervolgens is eveneens de aanvraag van eiseres voor een visum waarmee zij naar Nederland wilde reizen om te opteren voor de Nederlandse nationaliteit afgewezen. De medewerkster van de ambassade heeft onjuiste informatie verschaft door te stellen dat optie voor de Nederlandse nationaliteit in Nederland niet mogelijk was, althans haar de kans ontnomen met behulp van een visum naar Nederland te reizen om te kunnen opteren voor het Nederlanderschap. Eiseres heeft daarom primair verzocht om vergoeding van de geleden (im)materiële schade, bestaande uit

het niet kunnen verrichten van arbeid in loondienst dan wel het niet kunnen ontvangen van een uitkering krachtens de Algemene Bijstandswet, vermeerderd met de wettelijke rente en subsidiair om een door verweerder ambtshalve vast te stellen schadevergoeding. Bij primair besluit van 25 april 2001 heeft verweerder dit verzoek aangemerkt als een verzoek om het nemen van een zuiver schadebesluit en dit verzoek op de in dat besluit vermelde gronden afgewezen.

Het tegen dit besluit door eiseres gemaakte bezwaar heeft verweerder bij het bestreden besluit van 30 augustus 2001 ontvankelijk geacht.

Verweerder heeft hiertoe geconcludeerd dat is voldaan aan de eisen van materiële en processuele conexiteit. De beweerdelijk geleden schade zou volgens verweerder zijn ontstaan doordat de ambassade te Paramaribo de aanvragen voor visa van eiseres heeft geweigerd waardoor zij in Nederland niet zou hebben kunnen opteren voor de Nederlandse nationaliteit. Nu de bestuursrechter bevoegd is te oordelen over de weigering van de beweerdelijk schadeveroorzakende besluiten is hij ook bevoegd te oordelen over het zuivere schadebesluit, zodat tegen het primaire besluit bezwaar op grond van de Awb openstond.

Verweerder heeft verder overwogen dat de grief van eiseres dat een medewerkster van de ambassade heeft geweigerd de aanvraag voor een optie in behandeling te nemen omdat in Suriname niet kon worden geopereerd voor de Nederlandse nationaliteit geen doel treft, nu vaststaat dat eiseres op 11 juli 1993 haar woonplaats in Suriname en niet in Nederland had. Derhalve was niet voldaan aan het vereiste van artikel 6, vierde lid, van de destijds geldende Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten Nederland-Suriname (TOS) inhoudend dat de daarin geregelde optie slechts kon worden gedaan door daarvoor overigens in aanmerking komende personen, voor zover deze woonplaats in Nederland hadden.

Volgens verweerder heeft eiseres geen rechtsmiddelen aangewend tegen de weigeringen van de visa, zodat deze formele rechtskracht hebben gekregen en van de rechtmatigheid van deze beslissingen moet worden uitgegaan.

In beroep heeft eiseres aangevoerd dat niet aannemelijk is gemaakt dat aan haar een beslissing inzake de weigering van een visum, waarin een bezwaarclausule is opgenomen, is uitgereikt. Gelet op artikel 3:40 van de Awb is een dergelijk besluit niet in werking getreden en kan dit besluit ook niet worden geacht rechtmatig te zijn.

Naar het oordeel van de rechtbank valt uit vorenge- noemd verzoek van

25 februari 2000 af te leiden dat eiseres de volgende oorzaken voor de beweerdelijk door haar geleden schade ten grondslag heeft gelegd aan haar verzoek om schadevergoeding;

het verschaffen van onjuiste informatie door een medewerkster van de ambassade te Paramaribo aan eiseres over de mogelijkheid te opteren voor de Nederlandse nationaliteit, c.q. de nalatigheid van deze medewerkster eiseres daarover de juiste informatie te verstrekken;

de weigering van een medewerkster van de ambassade een aanvraag van eiseres voor een optie voor de Nederlandse nationaliteit in behandeling te nemen; de afwijzing van een visum voor Nederland ten einde aldaar te kunnen opteren voor de Nederlandse nationaliteit.

De onder a genoemde schadeoorzaak betreft naar het oordeel van de rechtbank handelen van feitelijke aard. Gelet op het bepaalde in artikel 8:1 juncto artikel 1:3, eerste lid, van de Awb is de bestuursrechter niet bevoegd kennis te nemen van beroepen ten zake van dergelijk handelen. Dit betekent dat tegen het besluit van 25 april 2001, voor zover daarbij met betrekking tot dit handelen het verzoek om schadevergoeding is afgewezen, geen beroep bij de bestuursrechter openstaat. Verweerder had het bezwaarschrift tegen dit besluit in zoverre niet-ontvankelijk in plaats van ongegrond moeten verklaren.

Met betrekking tot de onder b genoemde schadeoorzaak overweegt de rechtbank in verband met het bepaalde in artikel 6, vierde lid, van de TOS dat de in die bepaling geregelde optie ter verkrijging van het Nederlanderschap een eenzijdige rechtshandeling is waarmee de optant middels het afleggen van een daartoe strekkende verklaring de Nederlandse nationaliteit verkrijgt mits aan de in genoemde bepaling gestelde voorwaarden is voldaan. De optie is derhalve niet onderworpen aan goedkeuring of bevestiging van overheidswege in de vorm van een besluit als bedoeld in de zin van artikel 1:3, eerste lid, van de Awb, waartegen ingevolge die wet beroep bij de bestuursrechter kan worden ingesteld. Dit betekent dat tegen het besluit van 25 april 2001, voor zover daarbij met betrekking tot de onder b genoemde schadeoorzaak afwijzend is beslist op het verzoek van eiseres om schadevergoeding evenmin beroep bij de bestuursrechter openstaat. Verweerder had het bezwaarschrift tegen dit besluit daarom ook in zoverre niet-ontvankelijk in plaats van ongegrond moeten verklaren.

Gelet op het vorenstaande is het beroep gegrond en wordt het bestreden besluit vernietigd voor zover daarbij het bezwaar van eiseres tegen de afwijzing van haar verzoek om schadevergoeding met betrekking tot de onder a en b genoemde schadeoorzaken ongegrond is verklaard.

De rechtbank ziet aanleiding het bezwaarschrift met toepassing van artikel 8:72, vierde lid, van de Awb in zoverre niet-ontvankelijk te verklaren.

Met betrekking tot de onder c genoemde schadeoorzaak overweegt de rechtbank voorts dat verweerder terecht heeft aangenomen dat is voldaan aan de volgende jurisprudentie geldende eisen van materiële en processuele connexiteit. Verweerder heeft derhalve rehtens juist gehandeld door het bezwaar van eiseres tegen de afwijzing van het verzoek om schadevergoeding voor zover betrekking hebbend op deze schadeoorzaak ontvankelijk te achten.

De rechtbank is voorts van oordeel dat verweerder terecht heeft aangenomen dat het door eiseres in 1993 gevraagde visum is geweigerd en dat deze beslissing formele rechtskracht heeft verkregen. In haar verzoek om schadevergoeding is eiseres er immers zelf van uitgegaan dat haar visumaanvraag is afgewezen, hetgeen veronderstelt dat de afwijzende beslissing ook aan haar bekend is gemaakt. Dit spoort overigens met de verklaring die de broer van eiseres heeft afgelegd blijkens de beschikking van de rechtbank van 1 juli 1998, rekestnummer 97.314 op het verzoek van eiseres om vast te stellen dat zij de Nederlandse nationaliteit bezit. Nu eiseres geen rechtsmiddelen tegen het afwijzende besluit heeft aangewend heeft dit besluit formele rechtskracht verkregen en moet, behoudens bijzondere omstandigheden, van de rechtmatigheid van dat besluit worden uitgegaan. In hetgeen eiseres heeft aangevoerd ziet de rechtbank geen reden om dergelijke bijzondere omstandigheden aanwezig te achten. Indien eiseres zou worden gevolgd in haar stelling dat van een in werking getreden afwijzende beslissing op haar visumaanvraag nooit sprake is geweest, zou overigens de hiervoor onder c genoemde schadeoorzaak aan haar verzoek om schadevergoeding komen te ontvallen.

Gelet op het vorenstaande kan het bestreden besluit voor zover daarbij het bezwaar tegen afwijzing van het verzoek om schadevergoeding van eiseres met betrekking tot schadeoorzaak c, de rechterlijke toetsing wel doorstaan.

Gegeven de gegronde verklaring van het beroep en de gedeeltelijke vernietiging van het bestreden besluit acht de rechtbank termen aanwezig verweerder op de voet van artikel 8:75 van de Awb te veroordelen in de door eiseres redelijkerwijs gemaakte proceskosten. Deze kosten zijn met inachtneming van het Besluit proceskosten bestuursrecht vastgesteld op € 644,-, te weten € 322,- voor het indienen van een beroepschrift door een derde die beroepsmatig rechtsbijstand verleend en € 322,- voor het verschijnen van deze derde ter zitting in een zaak van gemiddeld gewicht (wegingsfactor 1).

BESLISSING

De Rechtbank 's-Gravenhage,

– verklaart het beroep gegrond;

– vernietigt het bestreden besluit voor zover daarbij het bezwaar van eiseres tegen de afwijzing van haar verzoek om schadevergoeding met betrekking tot de

onder a en b genoemde schadeoorzaken ongegrond is verklaard;

– verklaart het bezwaar van eiseres in zoverre niet-ontvankelijk en bepaalt dat deze uitspraak in zoverre in de plaats treedt van het bestreden besluit;

– veroordeelt verweerder in de proceskosten ad € 644,- onder aanwijzing van de Staat der Nederlanden (Ministerie van Buitenlandse Zaken) als de rechtspersoon die dit bedrag aan eiseres dient te vergoeden;

– bepaalt dat voornoemde rechtspersoon het betaalde griffierecht ad € 102,10 aan eiseres vergoedt.

Noot

1. Verzoekster in de procedure die leidde tot de onderhavige beslissing van de rechtbank 's-Gravenhage was als minderjarige door de werking van de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten gesloten tussen Nederland en Suriname in verband met de onafhankelijkheid van Suriname op 25 november 1975 toegescheiden aan Suriname. Zij verloor daardoor het Nederlanderschap. Ware zij op de onafhankelijkheidsdag al meerderjarig geweest, dan zou zij aan Nederland zijn toegescheiden, althans haar Nederlanderschap hebben kunnen behouden. Na meerderjarig te zijn geworden kon zij derhalve een optierecht uitoefenen op het Nederlanderschap ingevolge het bepaalde in art. 6 lid 4, eerste volzin TOS. Die bepaling luidde:

‘De in de voorgaande leden bedoelde minderjarigen verkrijgen de nationaliteit die zij, indien zij ten tijde van de inwerkingtreding van deze Overeenkomst reeds meerderjarig waren geweest, zouden hebben gekregen dan wel had kunnen verkrijgen of behouden, door binnen vijf jaar na het bereiken van de meerderjarigheid hun wil daartoe te kennen te geven, mits deze nationaliteit is de nationaliteit van het land waar zij dan woonplaats hebben.’

2. Verzoekster stelde dat zij in juli 1993 op grond van deze bepaling in de Nederlandse ambassade in Suriname voor het Nederlanderschap wilde opteren. De optieverklaring werd echter niet in behandeling genomen, ‘aangezien niet in Suriname kon worden geopteerd voor de Nederlandse nationaliteit.’ De letterlijk aangehaalde worden zijn strikt genomen onjuist. De HR 16 januari 1998 (NJ 1998/284, met nt De Groot) besliste in de zaak Maddamin, dat het woonplaatsvereiste in Nederland niet impliceert, dat de optieverklaring slechts in Nederland kan worden afgelegd. Het is denkbaar, dat ex art. 6 lid 4 TOS geldig wordt geopteerd in Paramaribo, mits de optant ten tijde van het afleggen van de optieverklaring wel woonplaats in Nederland heeft. Waarschijnlijk is echter dat in de onderhavige casus verzoekster geen woonplaats in Nederland had, maar dit is niet met zekerheid op te maken uit de in de beslissing van de rechtbank opgenomen feiten. Ware het zo, dat zij wel woonplaats in Nederland had, maar feitelijk in Suriname verbleef, dat is zij door het niet bestreden

contact met de ambassade Nederlandse geworden. Optieverklaringen op grond van de Toescheidingsovereenkomst met Suriname zijn immers vormvrij. Zie in het bijzonder HR 28 september 1990, NJ 1991/293 (met nt De Groot), alsmede de beslissingen van HR 20 juni 1986, NJ 1987/902; HR 13 januari 1989, NJ 1990/266; HR 14 februari 1992, NJ 1993/262 en HR 21 november 1997, NJ 1998/283 (met nt De Groot).

3. Het woonplaatsvereiste in art. 6 lid 4 TOS was zeer omstreden. Zie daarover HR 11 april 1997, NJ 1997/705 (met nt De Groot). Bij te Paramaribo ondertekend wijzigingsprotocol van 14 november 1994 (in werking getreden op 1 december 1995) werd het woonplaatsvereiste daarom geschrapt uit art. 6 lid 4 TOS. Het schrappen van het woonplaatsvereiste had evenwel geen terugwerkende kracht had, zodat deze wijziging voor velen mosterd na de maaltijd was. Slechts diegenen die op 1 december 1995 nog niet de leeftijd van 23 jaar hadden bereikt, konden alsnog in Suriname voor de Nederlandse nationaliteit opteren. Of dat voor verzoekster in casu ook het geval was kan bij gebreke aan feitelijke informatie niet worden gezegd.

4. De informatie die in juli 1993 aan verzoekster was verstrekt kan in het licht van het voorgaande niet als onjuist worden gekwalificeerd, ook niet achteraf bekeken, nu terugwerkende kracht bewust aan de wijziging van 1994 was onthouden.

Gerard-René de Groot

Nr. 48

Rechtbank Amsterdam, 22 augustus 2002, Awb 01/2078 RWNL (mrs. De Werd, Verloop en Kleiss).

Bij de uitleg van het begrip 'woonplaats' in art. 8 lid 1 sub c Rwned in de tot 1 april 2003 geldende redactie moet worden uitgegaan van de definitie van dat begrip in art. 10 BW

Art. 8 lid 1 sub c Rijkswet op het Nederlandschap

eiseres wonende te Amsterdam
tegen

De staatssecretaris van Justitie, Immigratie- en Naturalisatiedienst, zetelend te 's-Gravenhage, verweerder, vertegenwoordigd door mr. I.B. Huussen

I. PROCESVERLOOP

De rechtbank heeft op 18 juni 2001 een beroepschrift ontvangen, gericht tegen het besluit van verweerder van 15 mei 2001, kenmerk: A2187 / PB. De zaak is behandeld ter zitting van 24 januari 2002, alwaar het

onderzoek is geschorst en is bepaald dat het vooronderzoek wordt hervat. De zaak is vervolgens behandeld ter zitting van 18 juni 2002, alwaar het onderzoek is geschorst. Nadat partijen desgevraagd nadere informatie hebben verstrekt en toestemming hebben gegeven een nader onderzoek ter zitting achterwege te laten, is het onderzoek gesloten.

II. OVERWEGINGEN

Feiten

Eiseres is geboren op (...) 1968 te Shanxi, China. Zij is op 18 oktober 1994 naar Nederland gekomen, en in dienst getreden als assistent in opleiding bij de Faculteit der Exacte Wetenschappen aan de Vrije Universiteit (VU). Op 28 mei 1998 heeft de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) aan eiseres een TALENT-stipendium toegekend voor 12 maanden ten behoeve van onderzoeksverblijf in de Verenigde Staten van Amerika. Nadat eiseres aan de VU is gepromoveerd, heeft zij van 16 oktober 1998 tot 6 oktober 1999 verbleven in de VS. Nadien is zij tot 15 oktober 2001 in dienst geweest als onderzoeker bij de Faculteit der Exacte Wetenschappen aan de VU. Blijkens gegevens van de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) heeft eiseres zich op 18 oktober 1994 in Amstelveen gevestigd en op 2 maart 2000 in Amsterdam. Aan eiseres zijn tewerkstellingsvergunningen verleend tot 15 oktober 2000. Eiseres heeft op 18 april 2000 een aanvraag om naturalisatie ingediend en haar aanvraag desgevraagd toegelicht bij brief van 19 juli 2000. Bij besluit van 18 september 2000 heeft verweerder de aanvraag van eiseres om naturalisatie afgewezen, omdat eiseres voorafgaand aan haar aanvraag niet onafgebroken vijf jaar in Nederland heeft verbleven. Namens eiseres is op 26 oktober 2000 een bezwaarschrift ingediend.

Bij het bestreden besluit heeft verweerder het bezwaarschrift van eiseres gericht tegen het besluit van verweerder van 18 september 2000 ongegrond verklaard en dat besluit gehandhaafd. Daarbij heeft verweerder zich op het standpunt gesteld – kort weergegeven – dat eiseres voorafgaand aan haar aanvraag niet vijf jaar onafgebroken in Nederland heeft verbleven, nu zij van 16 oktober 1998 tot 6 oktober 1999 in de Verenigde Staten heeft verbleven. Voorts heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat geen sprake is van bijzondere omstandigheden die verweerder aanleiding zouden hebben moeten geven om toepassing te geven aan artikel 10 van de Rijkswet op het Nederlandschap (hierna: RWNL).

Grievens

Eiseres heeft – zakelijk weergegeven – de volgende grieven doen aanvoeren:

1. ten onrechte is bij het bestreden besluit voor de uitleg van het begrip 'woonplaats' in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c. van de RWNL niet aangesloten bij het begrip 'woonstede' in artikel 10, eerste lid, Boek

1 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: BW);
2. in het bestreden besluit is er ten onrechte van uit gegaan dat geen sprake is van een bijzonder geval in de zin van artikel 10 RWNL.

De uitleg van artikel 8 van de RWNL

Artikel 8, eerste lid, van de R WNL, voor zover hier van belang, bepaalt:

Voor verlening van het Nederlanderschap overeenkomstig artikel 7 komen slechts in aanmerking verzoekers:

(..)

c. die tenminste vijf jaren onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek in Nederland, onderscheidenlijk de Nederlandse Antillen of Aruba, woonplaats of werkelijk verblijf hebben gehad (...).

Namens eiseres is gesteld dat de begrippen 'woonplaats of werkelijk verblijf' dienen te worden vastgesteld aan de hand van artikel 10 en volgende van Boek I van het BW. Eiseres ontleent hiervoor een argument aan de Memorie van Toelichting bij het nieuwe artikel 8 van de RWNL (MvT, Bijl. Hand. II, 1997-1998, 25 891 (R 1609), nr. 3, pag. 4). Hiermee verhoudt zich niet, aldus eiseres, de Handleiding bij de RWNL. Daarin wordt voor de uitleg van de begrippen 'woonplaats of werkelijk verblijf' in artikel 8, eerste lid, onder c, van de R WNL uitgegaan van de feitelijke situatie.

Desgevraagd heeft verweerder bij brief van 27 februari 2002 geantwoord dat uit de toelichting op artikel 8 van de RWNL blijkt dat de huidige Rijkswet bij het bepalen van de termijnen voor naturalisatie uit gaat van feitelijk verblijf hier te lande en niet van het woonplaatsbegrip in het BW.

Ter zitting heeft de gemachtigde namens verweerder meegedeeld, in afwijking van het eerder ingenomen tegenovergestelde standpunt, zich thans op het standpunt te stellen dat bij de duiding van het woonplaatsbegrip in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de RWNL, wel aansluiting moet worden gezocht bij de artikelen 10 en 11 van Boek I van het BW. Deze uitleg van artikel 8 van de RWNL zou, - zo begrijpt de rechtbank verweerder - ware zij reeds gegeven bij het bestreden besluit, materieel niet hebben geleid tot een andere beslissing, zodat het bestreden besluit thans in stand kan blijven. Immers zo stelt verweerder, artikel 11 van Boek I BW bepaalt:

1. Een natuurlijk persoon verliest zijn woonstede door daden, waaruit zijn wil blijkt om haar prijs te geven.

2. Een natuurlijk persoon wordt vermoed zijn woonstede te hebben verplaatst, wanneer hij daarvan op de wettelijk voorgeschreven wijze aan de betrokken gemeentebesturen heeft kennis gegeven.

Artikel 68, eerste lid, van de Wet GBA bepaalt:

De ingezetene die naar redelijke verwachting gedurende een jaar ten minste twee derde van de tijd buiten Nederland zal verblijven, is verplicht bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeen-

te van inschrijving binnen vijf dagen voor zijn vertrek uit Nederland schriftelijk aangifte van vertrek te doen.

Nu eiseres in strijd met het bepaalde in artikel 68, eerste lid, van de GBA heeft nagelaten om aangifte te doen van haar vertrek uit Nederland, en niet in geschil is dat eiseres in de periode 16 oktober 1998 tot 6 oktober 1999 geen werkelijk verblijf heeft gehad in Nederland, duiden zowel de juridische als de feitelijke situatie er op dat eiseres in die periode haar woonstede naar het buitenland heeft verplaatst, aldus verweerder.

De rechtbank overweegt als volgt.

De aansluiting welke verweerder thans zoekt bij het BW voor de uitleg van de begrippen 'woonstede of werkelijk verblijf' in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c., van de RWNL, is juist. In het midden kan daarbij blijven het namens eiseres gestelde omtrent de Memorie van Toelichting bij het nieuwe artikel 8 van de RWNL. Immers, reeds de Memorie van Toelichting bij artikel 2 van de Wet op het Nederlanderschap en het ingezetenschap (de voorganger van het huidige artikel 8 RWNL) gaat uit van het woonplaatsbegrip in het BW. Daar is opgemerkt dat de uitdrukking 'woonplaats', ter voorkoming van misverstanden, uitdrukking geeft aan 'het juridische begrip' woonplaats, wanneer bedoeld is het meerge-noemde begrip woonstede in de huidige artikelen 10 en 11 van Boek I van het BW (vide MvT, Bijl. Hand. II 1891-1892, 130, nr. 3, pag. 5 en 6).

Nu de Handleiding, in strijd met het bepaalde in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de RWNL *jo.* de artikelen 10 en 11 van Boek I van het BW, uit gaat van louter feitelijk verblijf bij het bepalen van de termijnen voor naturalisatie, kan deze op dat onderdeel rechtsniet verbinden, zodat het bestreden besluit in zoverre wegens een motiveringsgebrek voor vernietiging in aanmerking komt.

De vraag die thans voorligt is of de rechtsgevolgen van het te vernietigen besluit met toepassing van artikel 8:72, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) in stand kunnen blijven. De rechtbank beantwoordt die vraag - mede om redenen van proceseconomie en finaliteit - ontkennend.

Niet in geschil is dat eiseres in de periode van 16 oktober 1998 tot 6 oktober 1999 geen werkelijk verblijf heeft gehad in Nederland in de zin van het BW en daarmee in de zin van de RWNL. Derhalve hoeft slechts te worden vastgesteld of eiseres gedurende die periode rechtens haar woonplaats/woonstede in Nederland heeft behouden.

De rechtbank begrijpt het standpunt, dat verweerder eerst ter zitting heeft ingenomen, aldus:

1. dat voor het 'woonplaats'-begrip in artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de R WNL dient thans te worden aangesloten bij het begrip 'woonstede' in de artikelen 10 en 11 van Boek I BW, welk begrip, gelet op de Handleiding, moet worden uitgelegd aan de hand

van de feitelijke verblijfssituatie van eiseres, alsmede: 2. dat eiseres, nu zij in strijd met het bepaalde in artikel 68 van de Wet GBA en artikel 1:11, tweede lid, van het BW heeft nagelaten schriftelijk aangifte te doen van haar vertrek uit Nederland, niet kan worden vermoed haar woonstede niet te hebben verplaatst in de zin van artikel 1:11 van het BW.

Met betrekking tot het onder 1. genoemde kan de rechtbank verweerder, allereerst vanuit een wetssystematisch oogpunt, niet volgen. De Handleiding, die het karakter van een beleidsregel heeft, kan immers slechts strekken tot invulling van bepalingen met een zekere beoordelings- en/of beleidsruimte in de RWNL, niet van het BW. Waar de RWNL voor de uitleg van het begrip 'woonplaats' verwijst naar het begrip 'woonstede' in het BW, is voor de uitleg van dat begrip bepalend hetgeen uit het BW zelf voortvloeit. De Handleiding kan daaraan rechtens niet toe- of afdoen.

Met betrekking tot het gestelde onder 2. wordt overwogen dat eiseres er terecht op heeft gewezen dat, gelet op artikel 1:11, tweede lid, van het BW, hier niet primair van belang is of zij haar inschrijving in het bevolkingsregister ongedaan diende te maken, maar of zij dit ook daadwerkelijk heeft gedaan. Gelet op de redactie van artikel 1:11, tweede lid, van het BW kan uit het feit dat geen sprake is van uitschrijving uit het bevolkingsregister (slechts) worden vermoed dat eisers haar woonstede heeft verplaatst, niet dat van verplaatsing – gelet op het ontbreken van uitschrijving – wel sprake is. Het verlies van eiseres van haar woonstede dient immers, gelet op het bepaalde in artikel 1:11, eerste lid, van het BW uitdrukkelijk te volgen uit daden, waaruit haar wil blijkt om haar woonstede prijs te geven.

Nu voornoemde materiële beoordeling welke artikel 1:11, eerste lid, van het BW veronderstelt, in het bestreden besluit ontbreekt, moet worden geoordeeld dat verweerder vooralsnog niet bevoegd was de aanvraag van eiseres op grond van artikel 8, eerste lid, aanhef en onder c, van de RWNL af te wijzen.

Uit het voorgaande volgt dat de rechtsgevolgen van het bestreden besluit niet in stand kunnen worden gelaten.

Hetgeen door eiseres overigens is aangevoerd kan thans onbesproken blijven.

Er wordt aanleiding gevonden om gebruik te maken van de bevoegdheid tot veroordeling in de proceskosten. Het bedrag wordt vastgesteld op € 322,- (1 punt voor het indienen van het beroepsschrift € 322,- (wegingsfactor 1)). Voorts is er grond aanwezig om te bepalen dat het

door eiseres betaalde griffierecht moet worden vergoed.

Mitsdien wordt beslist als volgt.

III. BESLISSING

De rechtbank:

– verklaart het beroep gegrond;

– vernietigt het bestreden besluit;

– bepaalt dat verweerder binnen 6 weken na verzending van deze uitspraak een nieuw besluit neemt op het bezwaar van eiseres;

– veroordeelt verweerder in de proceskosten van eiseres tot een bedrag van € 322,- (zegge: driehonderd en tweeëntwintig euro), te betalen door verweerder aan eiseres;

– bepaalt dat verweerder het betaalde griffierecht ad. € 102,- (zegge: honderdentwee euro) aan eiseres vergoedt.

Noot

1. Terecht concludeert de rechtbank dat bij de uitleg van het begrip 'woonplaats' in art. 8 lid 1 sub c RvNed in de tot 1 april 2003 geldende redactie moet worden uitgegaan van de definitie van dat begrip in art. 1:10 BW. Dat geldt trouwens ook voor alle andere artikelen in de RvNed waar deze term wordt gebruikt. Wel zij er op gewezen, dat de vermelde bepaling niet perse vijfjarige 'woonplaats' in Nederland eist, maar alternatief ook met vijfjarig werkelijk verblijf genoegen neemt. In dat licht moet ook de toelichting in de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap uit 1999 worden gelezen. Daarin staat: 'Een belangrijk aandachtspunt is dat de Rijkswet uitgaat van feitelijk verblijf hier te lande bij het bepalen van de termijnen voor naturalisatie.' Deze zin impliceert echter geenszins, dat dus niet op de juridische woonplaats maar op het feitelijk verblijf moet worden gelet. Integendeel! De Handleiding 1999 vervolgt namelijk: 'Op het moment van de naturalisatie zelf mogen er geen bedenkingen bestaan tegen het verblijf voor onbepaalde tijd, maar de vreemdeling hoeft niet de gehele voor naturalisatie vereiste termijn in Nederland te hebben verbleven op basis van een vergunning tot verblijf. Ook illegaal verblijf wordt meegerekend.'

Uit de aangehaalde zinnen blijkt slechts dat behalve woonplaats ook feitelijk verblijf in Nederland voldoende is. De Handleiding is op dit punt dus in het geheel niet in strijd met de wet, maar is m.i. in de onderhavige casus door de vertegenwoordigers van justitie fout toegepast. Overigens heeft de rechtbank uiteraard gelijk met de conclusie, dat zelfs als de Handleiding zou afwijken van de wet, de wet voorgaat. Bij circulaire kan een wet niet worden gewijzigd.

2. Is de onderhavige beslissing nu van groot belang voor de toekomst? Deze vraag kan slechts in beperkte mate bevestigend worden beantwoord. De beslissing is van belang voor tot 1 april 2003 ingediende naturalisatieverzoeken (zie art. VII lid 2 van de Rijkswet van 21 december 2000, Stb. 618, zoals gewijzigd door art. II Rijkswet van 18 april 2002, Stb. 222). Per 1 april 2003 is de naturalisatie-eis van art. 8 lid 1 sub c namelijk ingrijpend gewijzigd. Voortaan wordt geëist dat verzoeker 'tenminste sedert vijf jaren

onmiddellijk voorafgaande aan het verzoek in Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba, toelating en hoofdvverblijf heeft; ...'

Wat onder 'hoofdvverblijf' moet worden verstaan, is gedefinieerd in art. 1 lid 1 sub h: 'de plaats waar een persoon zijn feitelijke woonstede heeft'.

De nieuwe definitie bewerkstelligt dat een eventuele afhankelijke woonplaats voor de toepassing van de desbetreffende artikelen geen rol speelt. Ook neemt voor de toepassing van die artikelen het belang van het 'werkelijk verblijf' zeer af. In het kader van de nieuwe definitie heeft het 'werkelijk verblijf' van een persoon uitsluitend nog belang, als de desbetreffende persoon geen woonstede heeft. De definitie van 'hoofdvverblijf' lijkt overigens heel sterk op de omschrijving van 'woonplaats' in artikel 1:10 Burgerlijk Wetboek: 'De woonplaats van een natuurlijk persoon bevindt zich ter zijner woonstede, en bij gebreke van woonstede ter plaatse van zijn werkelijk verblijf.' Een opvallend verschil is echter het bijvoeglijk naamwoord 'feitelijk' in art. 1 lid 1 sub h. Over de definitie van het begrip 'hoofdvverblijf' werd vanuit de Kamer bij de bespreking van wetsontwerp 23 029 een vraag gesteld. In reactie daarop stelt de Memorie van Antwoord: 'De in de memorie van toelichting voorkomende woorden "feitelijke woonstede" zijn slechts gebezigd om de strikt feitelijke inhoud van het begrip "hoofdvverblijf" aan te geven. "Feitelijke woonstede" heeft iemand daar waar zijn slaapplaats is, waar zich zijn meubilair bevindt en waar hij de rechten van bewoner uitoefent. Het voorgestelde wettelijke criterium is het begrip "hoofdvverblijf", een begrip dat overigens ook in het vreemdelingenrecht voorkomt. Hoofdvverblijf is een feitelijk begrip en heeft niet op dezelfde wijze als het begrip woonplaats een juridische connotatie; een afhankelijke woonplaats levert dan ook geen hoofdvverblijf op.'

Buitengewoon helder is deze mededeling over de inkleurung van het nieuwe begrip niet. Het zou de voorkeur hebben verdiend, indien de wetgever zo nauw mogelijk zou hebben aangesloten bij de definitie van woonplaats in de zin van het Burgerlijk Wetboek, onder uitdrukkelijke ecartering van de afhankelijke woonplaats. Het is minder zinvol, dat voor diverse wetten autonome definities van concepten, die buitengewoon lijken op het begrip 'woonplaats' in de zin van het Burgerlijk Wetboek worden ontwikkeld, zonder dat *precies* wordt aangegeven wat nu het verschil is tussen het 'nieuwe' concept en de BW-definitie van woonplaats. Duidelijk is, dat de term 'hoofdvverblijf' de zogenaamde afhankelijke woonplaats niet mee omvat. Hoofdvverblijf is een feitelijk begrip en bevindt zich daar waar een persoon zijn 'feitelijke woonstede' heeft, maar is die 'feitelijke woonstede' nu onder omstandigheden toch ergens anders dan het eveneens uiterst feitelijke begrip 'woonstede' in artikel 1:10 BW? Is het bijvoeglijk naamwoord 'feitelijk' in de nieuwe definitie wellicht domweg overbodig? Jurisprudentie zal een antwoord op deze vraag moeten geven.

In een casus als die ten grondslag lag aan de hier besproken beslissing van de rechtbank Amsterdam zou het bijvoorbeeld kunnen zijn, dat de 'woonstede' van verzoekster weliswaar nog in Nederland was, maar geconcludeerd zou worden dat deze woonstede niet meer 'feitelijk' was. Erg zinvol vind ik een dergelijke conclusie trouwens niet. De afwezigheid vanuit Nederland was minder dan een jaar en werd bovendien bekostigd door een TALENT-stipendium van het NWO. Voor haar vertrek was zij aio aan de Vrije Universiteit en promoveerde daar. Na haar verblijf in de Verenigde Staten trad zij opnieuw in dienst bij de VU. Kennelijk had haar verblijf in de Verenigde Staten tot doel haar nog beter geschikt te maken voor voortgezet wetenschappelijk onderzoek. Het is in een dergelijke casus mogelijk te beredenen dat de banden met een Nederlandse instelling nog steeds feitelijk genoeg zijn om te concluderen tot 'hoofdvverblijf' in Nederland ondanks het tijdelijk feitelijk verblijf in het buitenland. Wil men niet zover gaan, dan ligt het voor de hand om een naturalisatie via art. 10 Rwned te overwegen. Over het standpunt van justitie dat in het onderhavige geval er geen sprake zou zijn van bijzondere omstandigheden die aanleiding zouden hebben moeten geven tot toepassing van art. 10 ben ik ronduit verbijsterd. Op zijn minst zou nadere motivering van dat standpunt nodig zijn geweest. In een geval als in casu waar een in Nederland verblijvende buitenlandse op kosten van de Nederlandse overheid in de gelegenheid wordt gesteld om in het buitenland onderzoek te doen, zou overleg met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen gepast zijn geweest.

Als verzoekster in plaats van een talent op het gebied van de exacte wetenschappen een talent in de een of andere tak van sport zou zijn geweest, zou een naturalisatie ex art. 10 Rwned worden overwogen. De Handleiding 2003 bevat diverse pagina's met regels die daarbij moeten worden gevolgd. Met academisch talent moet op een soortgelijke wijze worden omgegaan. De IND frustreert anders de talent-scouting-activiteiten van Nederlandse universiteiten en instellingen als het NWO. Wil de IND art. 10 Rwned in dergelijke gevallen niet gebruiken, dan is op zijn minst een uitvoerige motivering op zijn plaats, waarom in een dergelijke geval die weg niet wordt bewandeld.

Gerard-René de Groot

Nr. 49

Kantonrechter Paramaribo 13 juni 2002, A.R. nr. 014650 (mr. S. Gangaram Panday)

Vestiging in Suriname op grond van art. 5 lid 2 TOS is uitsluitend mogelijk in geval van verhuizing van

betrokkene naar Suriname, terwijl deze laat blijken een art. 5 lid 2 TOS-Nederlander te zijn.

**Art. 5 lid 2, eerste volzin en lid 3
Toescheidingsovereenkomst**

JALENDRA DHENRAJ JANKIE, vertegenwoordigd door M. Sitaram, deurwaarder en/of mr. H. Lowe, advocaat, eiser in kort geding, tegen

DE STAAT SURINAME rechtspersoon, vertegenwoordigd door de procureur-generaal bij het Hof van Justitie van Suriname, kantoorhoudende te Paramaribo, voor wie als gemachtigde optreedt, Mr. A.R. Baarh, advocaat, gedaagde in kort geding.

OVERWEGENDE TEN AANZIEN VAN DE FEITEN:

Bij het op 10 december 2001 ter griffie van dit Kantongerecht ingediend inleidend rekest heeft eiser, onder overlegging van bijbehorende producties, op te dezer plaatse als ingelast te beschouwen gronden gesteld en gevorderd:

I. primair: de Staat Suriname zal worden gelast en/of veroordeeld om binnen twee dagen na betekening van dit vonnis (voor) eiser en zijn gezin:

a. onvoorwaardelijk tot Suriname toe te laten en eiser in alle opzichten als Surinamer te behandelen;

b. niet te discrimineren bij de aanvraag en verlening van bedrijfsvergunningen, overheidspercelen en behoorlijk op te treden tegen het bedrijf dat bij de oversteek naar Guyana voor de veer van eiser betaling in vreemde valuta had geëist;

c. na te leven de non-discriminatie wetsartikel bedoeld volgens de grondwet van Suriname en/of de VN/OAS verdragsartikelen. Zulks op verbeurte van een dwangsom van USD. 1.000,- netto exclusief belastingen met inflatiecorrectie voor iedere dag, dat gedaagde, nadat twee dagen na voormelde betekening zijn verstreken, in gebreke blijft aan dit vonnis te voldoen; subsidiair:

II. de Staat Suriname zal worden gelast en/of veroordeeld aan om binnen twee dagen na betekening van dit vonnis, eiser en zijn gezin: te allen tijde met zijn gezin toe te laten tot de Republiek Suriname en in beginsel als Surinamer te worden behandeld;

III. zal worden verklaard voor recht dat de Staat Suriname onrechtmatig heeft gehandeld, door voornoemde handelingen;

IV. de Staat Suriname zal worden veroordeeld in de kosten van dit geding;

V. dit vonnis voor zover wettelijk mogelijk uitvoerbaar bij voorraad en op de minuut uitvoerbaar zal worden verklaard;

VI. dat de dwangsommen worden verbeurt, na twee dagen na het uitspreken van het vonnis, zonder dat dit vonnis eerst betekening behoeft.

Te dienende dage zijn partijen vertegenwoordigd door hun respectieve gemachtigden ter terechtzitting

verschenen, op welke terechtzitting de gemachtigde van eiser een – hier als geïnseerd aan te merken – schriftelijke conclusie van eis tevens rectificatie van eis heeft genomen;

De gemachtigde van gedaagde een – hier als geïnseerd aan te merken – schriftelijke conclusie van antwoord genomen, met conclusie dat eiser in zijn vordering niet zal worden ontvangen althans hem deze zal worden ontzegd als ongegrond en onbewezen.

De gemachtigden van partijen hebben hierna, onder overlegging van producties, nadere stukken gewisseld, waarvan de inhoud eveneens hier als ingelast dient te worden beschouwd;

De uitspraak van het vonnis is bepaald op heden.

TEN AANZIEN VAN HET RECHT:

Overwegende, dat het spoedeisend belang van eiser bij de vordering uit de stellingen van het inleidend rekest blijkt;

Overwegende, dat als enerzijds gesteld en anderzijds erkend, althans als niet danwel onvoldoende gemotiveerd betwist – en mede blijkende uit ten processe overgelegde schriftelijke stukken – het navolgende tussen partijen rechtens vaststaat:

1. dat eiser in Suriname op 22 september 1966 is geboren en bij zijn geboorte de Nederlandse nationaliteit bezat;

2. dat eiser bij de onafhankelijkheid van Suriname op 25 november 1975 – als minderjarige (9 jaren oud) blijkbaar met zijn in Suriname geboren ouders, in de Bondsrepubliek Duitsland – en dus buiten Suriname – woonplaats had;

3. dat eiser thans 35 jaren oud te Nijmegen in Nederland woonplaats heeft; hij is aldaar in de gemeenteadministratie als zodanig ingeschreven en hij bezit nog steeds de Nederlandse nationaliteit;

4. dat op eiser van toepassing is de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten, een verdrag, gesloten tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Suriname bij de onafhankelijkheid van Suriname – hierna te noemen het verdrag – en wel op grond van het bepaalde in lid 3 juncto lid 2 van artikel 5; eiser was toen immers minderjarig en hij heeft het recht te allen tijde onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en hier in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld;

Overwegende, dat eiser in het inleidend rekest melding van zijn gezin maakt, doch niet nader aangeeft of daartoe zijn echtgenote en/of kinderen behoren en zullen Wij, Kantonrechter, vooralsnog er van uitgaan dat hij ongehuwd en kinderloos is omdat zulks blijkt uit de gegevens van de gemeentelijke administratie van Nijmegen;

Overwegende, dat mocht de eiser gehuwd zijn en kinderen hebben, dan kunnen zijn echtgenote en kinderen geen rechten aan het verdrag tot onvoorwaardelijke toelating tot Suriname enzovoorts, ontlenen, omdat zij op grond van de artikelen 1 en 5 lid 1 niet behoren tot personen aan wie die rechten toegekend

zijn, tenzij zijn echtgenote uit eigen hoofde daarop aanspraak maakt, doch hiervoor zijn er geen gegevens voorhanden, en zij zou alsdan zelfstandig in actie moeten komen;

Overwegende, evenwel dat bij de toepassing van artikel 5 leden 2 en 3 van het verdrag rekening gehouden zal moeten worden met het feit dat alleen personen met een Nederlandse nationaliteit die daaronder vallen – hierna de 5 lid 2 Nederlanders te noemen – van de daar bedoelde rechten gebruik zullen kunnen maken en dus *niet* tevens:

a) de autochtone Nederlanders (deze zijn Nederlanders die buiten Suriname geboren zijn en bij de onafhankelijkheid van Suriname buiten Suriname woonplaats of werkelijk verblijf hadden) en b) de bezitters van de Surinaamse nationaliteit, die na de onafhankelijkheid van Suriname de Nederlandse nationaliteit hebben verkregen;

Overwegende, dat uit de tekst en toelichting van het verdrag en van het Protocol tot wijziging van het verdrag d.d. 14 november 1994 blijkt dat het verdrag aan de 5 lid 2 Nederlanders de mogelijkheid biedt om zich *te allen tijde* in Suriname te kunnen vestigen (remigreren), d.w.z. woonplaats of werkelijk verblijf te hebben en dat *te allen tijde* betekent dat die personen vrij zijn – en er dus geen enkele dwang op hen mag worden uitgeoefend – het tijdstip van die vestiging in Suriname te kiezen, hetgeen dus niet betekent dat zij in het buitenland woonplaats of werkelijk verblijf hebbende af en aan tussen Suriname en het buitenland, bv. Nederland, kunnen reizen en telkens als zij in Suriname vertoeven – bijvoorbeeld met vakantie of voor andere doeleinden – zij aanspraak maken op uitoefening van de rechten als omschreven in artikel 5 van dat verdrag, een opvatting waarvan de eiser kennelijk uitgaat zoals uit de inhoud van de van zijn zijde gewisselde stukken blijkt (zie o.a. het 5^e sustenu van het inleidend rekest);

Overwegende, dat de verplichting die de Staat Suriname, de gedaagde, bij dat verdrag op zich genomen heeft is dat hij het verzoek tot vestiging in Suriname, als bovengenoemd, van de van 5 lid 2 Nederlanders onvoorwaardelijk – dus zonder het stellen van welke voorwaarde of vereiste danook – zal honoreren en hen in alle opzichten als Surinamer zal bejegenen;

Overwegende, dat nu bij dat verdrag en ook niet naderhand de formaliteiten die bij de (toelating tot) vestiging in Suriname geregeld zijn zoveel mogelijk de bepalingen van de geldende wetgeving van Suriname op dat stuk (o.a. de Toelatingswet 1938 en de Wet Vreemdelingenregistratie 1982) in acht genomen zullen worden waarbij de bepalingen van die wetgeving die strijdig zijn met het verdrag buiten toepassing zullen moeten worden gelaten omdat het verdragsrecht van hogere orde is (zie art. 106 van de Grondwet);

Overwegende, dat als de eiser zich overeenkomstig het verdrag in Suriname wenst te vestigen, hij met overleggen van bescheiden – waaronder een verhuis-

biljet – aan de autoriteiten in Suriname die wens kenbaar moeten maken en zal hij moeten doen blijken dat hij een 5 lid 2 Nederlander is – en dus niet tot de eerder genoemde andere twee groepen Nederlanders behoort – en hiervan is gesteld noch gebleken;

Overwegende, dat ingeval de gedaagde de eiser na een daartoe als bovenaangegeven strekkend verzoek zou weigeren tot Suriname toe te laten om zich hier te vestigen dan zou de eiser die toelating via de rechter kunnen afdwingen;

Overwegende, voorts dat indien de gedaagde de eiser na zo'n vestiging in Suriname niet in alle opzichten als Surinamer zou bejegenen dan zou de eiser daartegen in rechte kunnen opkomen, doch dan zou de eiser specifiek moeten aangeven in welke concrete gevallen hem die behandeling niet ten deel gevallen is en aan Surinamers wel;

Overwegende, dat de eiser bescheiden en processen overgelegd heeft waaruit blijkt dat hij als vreemdeling (Nederlander) bij het Centraal Bureau Burgerzaken (C.B.B.) geregistreerd is en over een vaste toelating tot vestiging in Suriname beschikt, doch nu hij de vestigingsvergunning en het verzoek daartoe niet overlegd heeft, is niet na te gaan of hij die vergunning als 5 lid 2 Nederlander verzocht en verkregen heeft, doch nu hij in ieder geval over die verblijfstitel beschikt is onjuist zijn stelling dat hij telkens bij binnenkomst in Suriname over een visum moet beschikken, omdat daarvan uit een aantekening in zijn paspoort zou moeten blijken;

Overwegende, dat de maatregelen die de eiser in het petitum onder primair en subsidiair tegen de gedaagde vordert, niet voor toewijzing in aanmerking komen omdat gesteld noch gebleken is dat de gedaagde zich aan verdragsschending jegens de eiser schuldig gemaakt heeft en bovendien zijn die van zo een algemene aard – zie het petitum – dat bij eventuele toewijzing daarvan de nakoming – ook al zou daaraan een dwangsom verbonden worden – niet afgedwongen zal kunnen worden omdat niet aangegeven is welke concrete verdragsverplichting de gedaagde nagelaten zal hebben te vervullen;

Overwegende, dat aan eiser de gevraagde voorzieningen dan ook zullen worden geweigerd en hij zal, als de in het ongelijk gestelde partij, in de gedingkosten worden veroordeeld.

Rechtdoende in kort geding:

– weigeren de gevraagde voorzieningen;
– veroordelen eiser in de proceskosten aan de zijde van gedaagde gevallen en tot aan deze uitspraak begroot op nihil.

Noot

1. In de boven afgedrukte beslissing speelt de uitleg van art. 5 lid 2, eerste volzin en lid 3 van de Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten gesloten tussen Suriname en het Koninkrijk der

Nederlanden bij de onafhankelijkheid van Suriname op 25 november 1975 (hierna af te korten als TOS) een belangrijke rol. Lid 2, eerste volzin luidt: 'De in lid 1 bedoelde personen hebben het recht te allen tijde met hun gezin onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten en daar in alle opzichten als Surinamer te worden behandeld.' Lid 3 voegt daar aan toe: 'De echtgenoten en de voor het jaar 2001 geboren kinderen, adoptiekinderen daaronder begrepen, van de in lid 1 bedoelde personen hebben eveneens het recht op de voet van lid 2 onvoorwaardelijk tot Suriname te worden toegelaten.'

2. Cruciaal is uiteraard om na te gaan wie precies de in lid 1 bedoelde personen zijn. Dit zijn de (op 25 november 1975) meerderjarige Nederlanders die in Suriname zijn geboren of die, buiten Suriname geboren zijnde, behoren tot een van de in artikel 4 onder b omschreven personen, die ten tijde van de onafhankelijkheid van Suriname buiten Suriname hetzij woonplaats, hetzij werkelijk verblijf hadden. Bij de in art. 4 onder b bedoelde personen gaat het om a) personen die in 1949 door de Toescheidingsovereenkomst met Indonesië aan Nederland zijn toegescheiden, indien zij op dat moment woonplaats of werkelijk verblijf in Suriname hadden; b) personen die tot Nederlander werden genaturaliseerd terwijl ze woonplaats of werkelijk verblijf in Suriname hadden; c) vrouwen die van rechtswege of door middel van het afleggen van een optieverklaring het Nederlanderschap hebben verworven in verband met hun huwelijk met een Nederlander, terwijl zij ten tijde van de huwelijkssluiting in Suriname woonplaats of werkelijk verblijf hadden.

2. In casu ging het om een persoon die in 1966 in Suriname als Nederlander was geboren. Ten tijde van de onafhankelijkheid van Suriname verbleef hij met zijn in Suriname geboren ouders in Duitsland. Zowel zijn ouders als hijzelf zijn daarom aan Nederland toegescheiden. Tot nog toe was hij in Nederland woonachtig, nu wilde hij op de voet van art. 5 lid 2, eerste volzin TOS tot Suriname worden toegelaten en als Surinamer worden behandeld.

De kantonrechter beslist dat hij zich uitsluitend op grond van art. 5 lid 2 TOS in Suriname kan vestigen indien hij naar Suriname verhuist en doet blijken dat hij een art. 5 lid 2 TOS-Nederlander is. Of verzoeker dat kan aantonen, is in hoge mate twijfelachtig. Hij valt niet onder de categorie 'meerderjarige Nederlanders die in Suriname zijn geboren' en valt evenmin onder de in art. 4 onder b omschreven groepen. Het wil me echter voorkomen, dat verzoeker wel valt onder art. 5 lid 3, als kind van een in Suriname geboren meerderjarige Nederlander. Curieus is echter de overweging van de kantonrechter waar hij stelt: 'Overwegende, dat mocht eiser gehuwd zijn en kinderen hebben, dan kunnen zijn echtgenote en kinderen geen rechten aan het verdrag tot onvoorwaardelijke toelating tot Suriname enzovoorts ontlelen, omdat zij op grond van de artikelen 1 en 5 lid 1 niet behoren tot personen aan wie die

rechten toegekend zijn, tenzij zijn echtgenote uit eigen hoofde daarop aanspraak maakt, ...'. Deze passage is moeilijk te volgen. Als verzoeker zelf recht tot toelating tot Suriname ex art. 5 lid 3 TOS zou hebben, klopt het dat zijn echtgenote en kinderen dit recht niet aan het Verdrag kunnen ontlelen. Volstrekt duister is echter wat met de woorden 'omdat zij op grond van de artikelen 1 en 5 lid 1 niet behoren tot personen aan wie die rechten toegekend zijn'. Art. 5 lid 3 TOS gaat immers juist om personen, die niet onder art. 5 lid 1 TOS vallen, maar met deze personen zijn gehuwd of kind van dergelijke personen zijn.

Zie over art. 5 lid 2 en 3 TOS uitvoerig H.A. Ahmad Ali, *De Toescheidingsovereenkomst inzake nationaliteiten tussen Nederland en Suriname*, Den Haag 1998, pag. 225-227.

3. Het valt in de hier besproken uitspraak verder op, dat de kantonrechter andere opvattingen heeft over de aan art. 5 lid 2 TOS te ontlelen rechten dan die welke blijken uit de uitspraak van de Nederlandse Nationale ombudsman van 15 juni 2001 (RV 2001, 44). Gezien deze divergentie is ex art. 12 TOS bilateraal overleg tussen de Nederlandse en Surinaamse regering geboden.

Gerard-René de Groot

Nr. 50

Europees Hof voor de Rechten van de Mens 23 mei 2002, klachtnrs. 6422/02 en 9916/02 (Caflisch, Ress, Cabral Barreto, Kuris, Zupancic, Hedigan, Traja)

Gemeenschappelijk Standpunten aangenomen in de tweede pijler van de EU met betrekking tot terrorismebestrijding. Twee Baskische organisaties staan genoemd op een lijst van een van de gemeenschappelijke standpunten als zijde betrokken bij terroristische daden. Hun klacht is tegen de 15 lidstaten gericht. Zij klagen dat de gemeenschappelijke standpunten direct en persoonlijk hun door het EVRM beschermde rechten schendt omdat zij als terroristische organisatie te boek staan. Zij stellen schending van art. 3, 6, 6 lid 1, 6 lid 2, 8, 10, 11, 13 en art. 1 Eerste Protocol. Klacht niet ontvankelijk omdat niet voldaan is aan het slachtoffer-vereiste.

**Artt. 3, 6, 6 lid 1, 6 lid 2, 8, 10, 11, 13 EVRM
en art. 1 Eerste Protocol EVRM**

Segi en anderen
tegen

Duitsland, Oostenrijk, België, Denemarken, Spanje, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Luxemburg, Nederland, Portugal, Verenigd Koninkrijk en Zweden